

Доц. др Ненад Тупеша

Православни богословски факултет Универзитета
у Источном Сарајеву

НАСТАВНИ САДРЖАЈИ КОЈИ МОГУ УГРОЗИТИ СЛОБОДУ ВЕРЕ

У раду се анализира немогућност сапостојања наставних садржаја који су супротстављени једни другима, а који могу угрозити слободу вере. Аутор покушава да укаже на проблем супротности који произлази из феномена истовременог постојања верске наставе као факултативног предмета у школском систему Републике Србије и покушаја увођења новог наставног садржаја под називом „Сексуално васпитање“, такође као факултативног предмета у средњим школама у Србији. Законом о црквама и верским заједницама, у чл. 40 „јемчи се право на верску наставу у државним и приватним основним и средњим школама, у складу са законом“, што произлази из члана 1 овог закона.

Аутор жели да укаже на опасност увођења предмета „Сексуално васпитање“ који је у колизији са поменутиим Законом и који може да угрози основна морална начела традиционалних цркава и верских заједница и изазове оштру критику шире друштвене заједнице. Указује се, да журба ка европском путу интеграција ради кога се жртвују праве и исконске моралне вредности за рекламиране вредности моралне суспензије, како рече проф. Панов, је журба погрешним путем, на коме се као једна од малих станица налази и предмет „Сексуално васпитање“, или како су га назвали у склопу пилот пројекта „Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу“.

Кључне речи: Закон; Наставни садржај; Веронаука; Сексуално васпитање; Цркве; Верске заједнице; Слобода.

1. УВОД

Глобална сексуална револуција¹ која карактерише наше време, а започета је још половином XX века, постала је кулминациона тачка

Ненад Тупеша, *nenadupesa@hotmail.com*.

свеукупне тежње земаља у транзицији, међу којима и Србије, које желе да се виде у заједници европских народа и земаља. Поред осталих услова које је неопходно испунити на овом путу, поштовање права сексуалних слобода намеће се као један од најважнијих услова за напредак Србије у евроинтеграцијама, те је као такав уврштен у општи корпус „људских права“ који се мора у пракси применити. „Параде поноса“ које се промовишу са мање или више успеха изазивају све оштрију критику шире јавности. То бива из разлога претераног конзервативизма који се ослања, по мишљењу неких проевропских идеалиста и бораца за људска права, на морални закон који промовишу цркве и верске заједнице земаља у којима егзистирају, што у најмању руку не одговара истини.

Претерана журба или, боље речено, неумесно трчање широком стазом ка Европској унији, врло често не даје очекиване резултате. Као последица ове журбе, појавила се идеја о тзв. сексуалној едукацији која је уврштена у предмет Сексуално васпитање, који је као пилот пројекат уведен у средње школе у Војводини.² Међутим, увођење овог предмета као факултативног у школски систем Војводине, а ако пројекат успе, и у све средње школе Србије, задире дубоко у верска осећања и морал већине грађана Србије, који по вероисповедању припадају традиционалним црквама и верским заједницама. Овакав концепт васпитног процеса који се темељи на похоти тела обезвређује породицу, не само као биолошку ћелију друштва него и као духовну, јер не дозвољава транзицију индивидуе у личност.

2. ВАСПИТАЊЕ КАО ЧИН УЧЕЊА ВРЛИНЕ

¹ Можда нико раније није сагледао феномен „сексуалне револуције“ као В. Јеротић, који каже: „Сексуална револуција је тражила да се сви велови са полног живота скину као остаци лажног морала хипокритског друштва западног индустријског света, да се жена и мушкарац изједначе у правима и слободи предбрачне љубави, тражећи још и право жене на слободне побачаје (...) Налазећи се на прекретници миленијума, када не само да још није завршено поменуто 'преокретање свих вредности' него се оно немилеце и нештедимеце наставља, православни српски народ доживљава до данас можда најтежу прекретницу у својој историји. Хришћанима у овом народу не остаје друго него да нађу пут своме народном и државном броду између Сциле погрешне и штетне конзервативности и Харидбе слепог и неконтролисаног примања свакојаким новина које пристижу са Запада у млазевима прљаве воде, од чега се ваља паметно заштитити.“ – В. Јеротић, *Хришћанство и психолошки проблеми човека*, Београд 1997, 112–113.

² Огледни пројекат „Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу“ спроводи се у десет војвођанских општина и градова, и то у: Вршцу, Алибунару, Панчеву, Новом Саду, Сремским Карловцима, Иригу, Старој Пазови, Зрењанину, Бечеју и Кикинди.

Васпитање које нуди нововековна култура, започета ренесансом, претежно је било и остало натуралистичког и хуманистичког типа.³ Међутим, ако је васпитање процес и чин учења врлине, спознаје или самоспознаје племенитости, овладавање духовним и моралним, овладавање лепим, ако је васпитање процес или чин личносног узрастања Духа, да ли је за све то примеренија патријархална или модерна атмосфера и окружење? Одговор је врло важан, истиче проф. Панов. Избор правих вредности и у процесу васпитања је нужан услов. Не треба да се жури ако се иде погрешним путем. Ко иде погрешним путем, бесмислено је да жури. Ко хита путем без алтернативе, завршава јединим финалом – у бесмислу. Боље је бити ђак доброг, него академик погрешног. Кориснији је лагани темпо путем који је тачан, него експресна мобилност странпутицом.⁴ Ова експресна мобилност странпутицом достиже свој врхунац једним делом управо у наставним садржајима који су се усредсредили на васпитање човека (деце) одвојеним од антрополошких основа. Губљење антрополошке дубине васпитања и свођење на чулно и интелектуално, довело је до тога да у свести модерног човека образовање не значи ништа друго до стицање знања из разних области, док се образован човек поистовећује са ученим човеком.⁵ Одвајање васпитања од здраве антропологије, доводи до незаинтересованости младог човека за слободу, или, пак, до анархичне слободе која се често претвара у анархију над самим собом. Слобода која се пројављује као израз егоизма и индивидуализма доноси ропство, и то ропство греха. Достојевски, који је трагао за слободом, схватио је истину да нема слободе без вере у Бога, јер је Бог једино апсолутно слободан.

Човек је биће не само рађано за слободу и за задобијање слободе, него и биће призвано да управља и господари собом и свеукупном творевином, да себе и сву творевину „ослободи од робовања пропадљивости на слободу славе Божије“ (Рим. 8, 21). Тако схваћен човек, па чак и природа човекова и њени закони (а камоли њена злоупотреба), не представљају меру и коначну сврху човековог постојања. Када је у питању „сексуално васпитање“, нико од верника није против здравственог и сексуалног васпитања, штавише, они га подржавају, али идеологију која мења истину о човеку и његовом вечном назначењу они не прихватају. Човек је биће које рађа слобода и које рађа за слободу, а не за робовање нагонима и пролазним стихијама овога света. Као природа, природа мушког и женског, није сврха само себи не-

³ Митрополит Амфилохије, *Основи православног васпитања*, Врњачка Бања 1993, 25.

⁴ С. И. Панов, „Однос полова и васпитање“, *Права дјетета и равноправност полова – између нормативног и стварног* (ур. Г. Марковић), Источно Сарајево 2012, 571.

⁵ Митрополит Амфилохије, 26.

го представља квасац и могућност узајамног усавршавања, рађања, умножавања и ка бољем напредовања рода људског. Да би то остварила, свеукупна природа, па и људска, очекује да буде употребљена на прави начин, а не злоупотребљена. „Пилот пројекат“ управо покушава да додатно афирмише злоупотребу људске природе, покушавајући да на привидним „научним основама“ оправда задовољење страсти, па и оних најгнуснијег типа каква је сексуална настраност. Ово не само да не доприноси умножавању и биолошком узрастању рода људског, па и нашег националног корпуса, него чак покушава да обмане младе нараштаје кроз наставни садржај. Покушај наметања оваквог типа васпитања и образовања младог човека представља корак назад, а не корак напред, јер се замагљује велика истина на којој почива свеукупна тежња човека да се обнови по лику Онога који га је саздао, тј. Бога.

Посматрано са позиције хришћанства, васпитање не представља само образовање у смислу стицања знања из једне или више области, него има антрополошки и етички, па и дубоки духовни смисао. Оно представља обнављање образа Божијег у човеку, његово разоткривање и развој. Ако се васпитање темељи на овим основама, оно би се, по речима великог српског архијереја и педагога митрополита Амфилохија, могло дефинисати следећом дефиницијом: Васпитање је обнављање и обликовање човека по Образу Онога који га је створио и његово питање вечном божанском светлошћу, истином, лепотом и добром; једном речју, свим божанским добрима.⁶ У покушају да се васпитање прилагоди модерним временима,⁷ или духу модернизма, прибегло се методи „тамне дубине“ којом се поспешује злоупотреба слободне воље, њена неприродна и противприродна активност и усмереност⁸ која се у нашем случају остварује преко теорије о сексуалним

⁶ *Ibid.*, 28.

⁷ „Модерно време је време у коме чувени филозоф промовише мисао о куповини легитимитета о градњи моста (сматрамо да је дозвољено питати како се може купити смисао, морал, врлина, осмех...), то је време у коме чувени филозоф богати лексику слободе и људских права тезом о непостојању алтернативе (само је Бог један, занимљиво је у овој конструкцији наћи демократски супстрат, ако је демократија избор вољом народа), то је време у коме 'нећу' казано данас, већ сутра значи 'хоћу' (занимљиво је лоцирати овај изум у васпитну сферу и научити децу да *јесте* значи *није*, да обећати значи не обећати, да се односи међу људима граде и на принципу поштовања реченог, да људе обавезује реч – јер је реч, као и човек, ауторство Бога. Насупрот томе, односи међу особама регулишу се принципом да реч није реч, принципом обећања које не обавезује, 'људским' правом се мења оно што је јуче речено, јер, кажу актуелни мудраци, само се будале не мењају и не напредују. У таквом васпитном амбијенту, у таквом светоназору, интерес појединца је вреднији од Речи која има, рекли смо, Божију етиологију и атрибуцију...“ – С. И. Панов, 474.

⁸ Опширније, вид. у: Митрополит Амфилохије, 54 и даље.

слободама и сексуалним оријентацијама. Наметање оваквог васпитног метода, који у бити има за циљ афирмацију „безбедног“ уживања у телесним и другим страстима људске природе, не представља ништа друго до враћање у пало стање у којем је човеку била ускраћена могућност да се афирмише као слободна личност у заједници.

3. РОДИТЕЉСКО ПРАВО У ВАСПИТАВАЊУ ДЕЦЕ

Васпитни амбијент модерног времена нуди посебан начин сагледавања света и човека у њему, који се заснива на интересима појединаца, група или, пак, политичких партија у нашем „демократском“ друштву. У том амбијенту, право родитеља да одгајају своју децу сходно својим моралним и верским убеђењима готово да је занемарено или је несвесно проглашено неважећим. Хришћанско схватање образовања и васпитања о коме смо говорили не подразумева само одрасле и зреле људе, него оно подразумева и одгајање и васпитање малолетне деце која су нераскидиво у сваком смислу зависна од својих родитеља. Стога, васпитање деце је најпријатнији, али и најтежи задатак родитеља. Оно је целовит процес, јер не васпитавамо ни тело ни душу, него човека. Зато је интегрално васпитање, по мишљењу неких, основни захтев савремене педагогије.⁹ Можда би било боље рећи да се васпитава човек, али не као индивидуа састављена из душе и тела, већ као личност. Управо у овом смислу треба протумачити чл. 71, ст. 2 Породичног закона Републике Србије, који каже: „Родитељи имају право да детету обезбеде образовање које је у складу са њиховим верским и етичким убеђењима.“¹⁰ Стога, недопустиво је увођење било каквих нових наставних садржаја (поготово оних који су спорни са моралне стране) преко којих ће се вршити едукација деце мимо сагласности родитеља као незаобилазног фактора у процесу васпитања и образовања.

Подсетимо се само да је недавно у суседној Хрватској избило велико негодовање и реакција јавности и Цркве на одлуку Владе да у основне и средње школе уведе предмет „Здравствени одгој“ у оквиру кога би се учило и о сексуалности. Због велике реакције јавности, Уставни суд Хрватске донео је одлуку да се у њиховим школама сексуално васпитање према предложеном курикулуму – укида (одлука-решење У-П/1118/2013).¹¹ Оваква одлука Уставног суда Хрватске доводила се у

⁹ М. Младеновић, С. Стјепановић, М. Живановић, *Породично право*, Српско Сарајево 2003, 249.

¹⁰ Породични закон, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 18/05.

¹¹ <http://sljeme.usud.hr/usud/praksaw.nsf/Pojmovi/C12570D30061CE54C1257B730032-8A29>, 10. децембар 2013.

везу са десничарским удружењима која су била подржавана од Римокатоличке цркве и која су вршила велики притисак на Уставни суд. Оно што је било битно у свему томе је став Римокатоличке цркве, која је упозорила на покушај посебно тешког преврата у васпитно-образовном процесу хрватског школства. Управо овај преврат може се окарактерисати као покушај одузимања права родитеља да одлучују о начину васпитавања своје деце. Дакле, Хрватска као држава, нове наставне садржаје требало је да усклади са слободом родитеља на васпитање деце. Судија Мате Арловић је утврдио да „у конкретном случају држава није испунила своју процедуралну уставну обавезу да наставне садржаје здравственог одгоја у државним односно јавним школама на уравнотежен начин усклади са уставним правом и слободом родитеља на одгој дјецe“.¹² Поборници увођења сексуалног одгоја у основне и средње школе Хрватске сматрају да је одлука Уставног суда супротна међународним уговорима за заштиту људских права и права детета, као и пракси Европског суда за људска права, јер деца имају право на тачну и научно утемељену информацију.

Слободу и право родитеља на васпитање деце ни у ком случају не треба супротстављати највишим међународним правним актима, већ је потребно испоштовати и синхронизовати и једно и друго. Потребно је омогућити родитељима и деци да у светлости својих религијских и моралних убеђења сами одлуче да ли су овакви наставни садржаји прихватљиви или не. Ово је посебно важно ако се зна да савремени брак и породица у српској средини, нажалост, представљају најчешће мешавину патријархално-традиционалне породице и атеистичко-материјалистичке модерне породице. Из поузданих извора социолошких истраживања у свету саопштава се да су и америчка и европска породица у сличном стању распадања, материјализације и деморализације.¹³ Ако су прилике у модерном свету овакве, онда би било пожељно да се вратимо идеји према којој је однос родитеља и деце дефинисан божанским правом које је по превасходности изнад сваког другог права. О томе сведочи и древно римско право. С обзиром на то да је покушај увођења предмета Сексуални одгој, у Хрватској имао овакво исходиште, шта онда треба рећи за увођење сличног наставног садржаја у поменути средњим школама Војводине, где није испоштована ни најминималнија законска процедура о којој нећемо овом приликом расправљати?

¹² <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/ustavni-sud-ukinuo-zdravstveni-odgoj>, 29. новембар 2013.

¹³ В. Јеротић, 110.

Појава различитих и тешких полних болести свакако да заокупља пажњу и бригу родитеља за децу која живе у модерном друштву и која се суочавају са низом проблема. Посматрано из ове перспективе, сексуално васпитање представља нов захтев савременог друштва. Млади људи треба да поседују сва потребна знања о брачном и полном животу, о одговорности при успостављању здравих, хармоничних и морално вредних међусобних односа. Међутим, мишљење да родитељи нису до сада најуспешније извршавали овај задатак, као и да још увек преовлађује репресивно васпитање, уместо да оно буде активистичко и отворено,¹⁴ није прихватљиво. Минимализовање улоге породице¹⁵ као незаменљивог фактора у процесу образовања услед анархичне демократичности и претеране секуларизације подржане одређеним законправилима општег и међународног карактера довело је до пада хришћанског морала и морала уопште. Да би се донекле залечило ово посрнуће савременог друштва и оправдало неморално владање које се покушава посредством законских решења прогласити за морално,¹⁶ прибегло се наметању неморалних наставних садржаја који нису прошли суд родитеља и породице уопште, јер тобоже родитељи до сада нису знали да образују своју децу у сфери сексуалности. Другим речима, појединци или групе желе да истргну децу из родитељског васпитачког механизма, поготово ако је породица верујућа, и да их едукују на начин који се њима чини најпримеренијим за савремено доба.

4. СУПРОТСТАВЉЕНОСТ НАСТАВНИХ САДРЖАЈА КАО ПРЕПРЕКА ВЛАДАВИНИ ПРАВА

¹⁴ М. Младеновић, С. Стјепановић, М. Живановић, 250.

¹⁵ За брак и породицу знало се у свим временима познате историје човечанства. Најприснији начин везивања мушкарца и жене, као и одгајања деце, представљају брак и породица, које су подржавали сви облици власти, како оне световне, тако још и више духовне, религијске. – В. Јеротић, 107 и даље.

¹⁶ Значај моралних норми је велики. На моралним нормама и принципима почива свако друштво. Између моралних норми и других друштвених норми постоји одређени однос. За државу и њене правне норме врло је важан однос са њеним моралним нормама. Уколико између њих има складности, утолико ће правне норме бити морално оправдане, одговарати схватању људи о добром. – М. Димитријевић, М. Симић, П. Димитријевић, *Увод у право*, Ниш 2005, 180 и даље. Управо имајући у виду значај хришћанских моралних норми у свим европским друштвима, јер је Европа била утемељена на хришћанским основама, треба тежити да се приликом доношења евентуалних законских решења усагласе морална начела цркава и верских заједница и њихове виђење породице као основне друштвене ћелије.

Увођење Сексуалног васпитања у средње школе Војводине покушај је да се и у Србији васпитно-образовни процес радикално промени, а да се при томе не води рачуна о наставним садржајима који имају потпуно различит приступ у схватању човека и његове природе. Наставни садржаји који се сучељавају или, пак, потпуно супротстављају основним моралним и верским начелима које проповедају законом признате цркве и верске заједнице угрожавају слободу вере која је загарантована не само Уставом Србије већ и Законом о црквама и верским заједницама Републике Србије, у коме се у чл. 10 јасно прецизира које су то признате цркве: „Традиционалне цркве су оне које у Србији имају вишевековни историјски континуитет и чији је правни субјективитет стечен на основу посебних закона, и то: Српска православна црква, Римокатоличка црква, Словачка евангелистичка црква, Реформатска хришћанска црква и Евангелистичка хришћанска црква. Традиционалне верске заједнице су оне које у Србији имају вишевековни историјски континуитет и чији је правни субјективитет стечен на основу посебних закона, и то: Исламска верска заједница и Јеврејска верска заједница“.¹⁷

Затим, у чл. 40 истог закона, каже се: „Јемчи се право на верску наставу у државним и приватним основним и средњим школама, у складу са законом“, што произлази из чл. 1 овог закона.¹⁸ Занимљиво је да до сада није било великих званичних реаговања на увођење Сексуалног васпитања, сем појединих десничарских и опозиционих партија (ДСС), које се жестоко противе овом пројекту. Наравно да су се и представници традиционалних цркава оглашавали, али ипак не толико наметљиво.

Ако се баци поглед на садржај уџбеника „Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу“, који је издао покрајински Секретаријат за спорт и омладину, свакако без званичне сагласности Министарства просвете Републике Србије, може се приметити да поједини наставни садржаји отворено пропагирају хомосексуализам. Наведимо пример слике у овом уџбенику на којој је приказано како се два дечака држе за руку и опише хомосексуализма као нормалне и позитивне варијације људске сексуалности. У једном поглављу објашњава се како је настала хомосексуалност, какав је био однос људи и заједница према овој друштвеној појави и како се кроз историју мењала цивилизацијска свест о истополној сексуалној потреби. Посебно пада у очи мисао да је хомосексуалност некада тумачена као болест, а да је данас то нормално понашање. Ови и слични наставни садржаји директно дола-

¹⁷ Закон о црквама и верским заједницама, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 36/06.

¹⁸ *Ibid.*

зе у сукоб са вековним моралним начелима које негују све цркве и верске заједнице. Покушај озакоњења и наметања људској свести квазитеорије о хомосексуализму као нормалној појави, а не као злоупотреби људске природе и људског достојанства, која доводи до девијације људске личности, покушај је рушења основних моралних начела на којима се темељи хришћанска антропологија и верска настава уопште.

Још треба напоменути да овакви и слични садржаји дубоко задиру у породично право, јер се покушава ограничити број деце коју може имати једна породица. Тамо се каже да је право родитеља да имају жељени број деце, „али не више од четворо“, чиме се намеће некоме колико ће да има деце. Овакав став је апсолутно неприхватљив јер је то искључиво право родитеља.

Мишљења појединаца да данашње генерације младих одрастају у судару традиционалног друштва са јасно дефинисаним нормама понашања и модерног, у коме су слободе велике, посебно сексуалне слободе које се манифестују у малолетничком узрасту, донекле су тачне. Зато, по мишљењу стручњака који су радили на изради уџбеника „Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу“, треба едуковати младе не само о репродуктивним органима и полно преносивим болестима, већ и о употреби контрацептивних средстава уз помоћ којих би се избегле нежељене трудноће и абортуси, посебно код малолетника. Другим речима, треба грех и даље подржавати али његове последице не сносити. Ово је очигледно подстицање на грех преко сексуалне едукације, што је потпуно у супротности са садржајем верске наставе. Ако тако можемо рећи, циљ овог „пилот пројекта“, како су га назвали, је мотивисање младих за безбедно сексуално понашање.

5. ЗАКЉУЧАК

Не желећи да сада узимамо време и детаљно излажемо и образложимо наставни садржај Сексуалног васпитања, сматрамо да је увођење овог предмета у потпуној супротности са поменутиим законом јер директно угрожава слободу вере, која се манифестује између осталог и у извођењу верске наставе. Сасвим је немогуће да постоје два наставна садржаја који су супротни једни другима, још ако имамо у виду да приручник „Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу“ нема одобрење надлежног републичког министарства. Уколико би надлежно министарство увело овај предмет макар и као факултативан, онда би се владавина права довела у питање, јер би се тиме насилно наметнула сексуална едукација деце мимо воље већине родитеља али и цркава и верских заједница. То би даље изазвало јавну кри-

тику ширих размера, на што би Устави суд Србије морао да реагује као што је то био случај у Хрватској.

Сматрамо, да би едукацију о репродуктивном здрављу и сексуалности требало сместити у оквире других наставних предмета који имају сличне садржаје, као нпр. биологије, разредне наставе, итд. Ми смо да не би било добро увести овакав наставни садржај у школски систем Србије, а да се претходно не уважи мишљење и слободно опредељење родитеља о начину васпитавања и образовања њихове деце.

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ

Библиографске референце

1. Димитријевић, Момчило, Симић, Мирољуб, Димитријевић, Предраг, *Увод у право*, Свен, Ниш 2005;
2. Јеротић, Владета, *Хришћанство и психолошки проблеми човека*, Богословски факултет СПЦ, Београд 1997;
3. Митрополит Амфилохије, *Основи православног васпитања*, Братство „Св. Симеон Мироточиви“, Врњачка Бања 1993;
4. Младеновић, Марко, Стјепановић, Станка, Живановић, Милорад, *Породично право*, Правни факултет, Српско Сарајево 2003;
5. Панов, Слободан И., „Однос полова и васпитање“, *Права дјетета и равноправност полова – између нормативног и стварног* (ур. Г. Марковић), Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Источно Сарајево 2012.

Правни прописи

1. Закон о црквама и верским заједницама, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 36/06;
2. Породични закон, *Службени гласник Р. Србије*, бр. 18/05 и 72/11;
3. Одлука Уставног суда Хрватске УП/1118/2013, <http://sljeme.usud.hr/usud/praksaw.nsf/>.

Assistant Professor Nenad Tupeša, LL.D.

Faculty of Orthodox Theology, University of East Sarajevo

EDUCATIONAL CONTENTS THAT MAY ENDANGER RELIGIOUS FREEDOM

Summary

In this paper, the author analyzes the impossibility of coexistence of educational contents that are contradictory to one another. The author tries to point at the problem of opposites that originates in the phenomenon of contemporary existence of religious education as an optional subject in the school system of Republic of Srpska and an attempt to introduce new educational content entitled “Sexual education” as an optional subject in high schools in Serbia. According to the Article 40 of the Law on Churches and Religious Associations, “the right to deliver religious education in civil and private elementary and high schools is guaranteed by the law”, which results from the Article 1 of the same Law (*Official Gazette of Republic of Srpska*, No. 36/2006). The author wants to point at the danger of introducing the subject “Sexual education” in schools, which is in collision with the aforementioned Law, which may endanger the principal moral values of the traditional Churches and religious associations, as well as to cause a negative critique by the society. The rush toward the European way of integrations, which, in the words of professor Panov, demands the sacrifice of real and original moral values for the sake of the propagated moral suspension, is actually a wrong path that has “Sexual education” or, as they named it in the pilot project, “Reproductive health education” as one of its many small stops.

Key words: *Law; Educational content; Religious education; Sexual education; Churches; Religious associations; Freedom.*